

PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOL
GEMEENTE THOLEN
2022 - 2025

Vastgesteld d.d.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Uitgangspunten	4
3. Doelstellingen preventie en handhaving	5
4. Uitvoering preventie-activiteiten.....	5
5. Uitvoering handhavingsactiviteiten	6
6. Resultaten	6
Bronnenlijst.....	7
Bijlage 1 Handhavingscijfers 2019, BOA-Pool Drank- en horecawet.....	8

1. Inleiding

Gemeenten zijn sinds 2014 de belangrijkste uitvoerder van de Alcoholwet geworden (de Drank- en Horecawet is sinds 1 juli 2021 gewijzigd in de Alcoholwet). Zowel op juridisch, handhavings-, en educatief vlak is de gemeente de regisseur van het Nederlandse alcoholbeleid. Het verplichte, door de gemeenteraad vast te stellen, Preventie- en Handhavingsplan Alcohol (nader te noemen PHA) is in feite de wettelijke bekrachtiging van dit gegeven. Dit plan moet iedere vier jaar opnieuw worden vastgesteld gelijk met de nota gezondheidsbeleid.

Alle Zeeuwse gemeenten, de GGD Zeeland, Emergis preventie, Politie Zeeland-West-Brabant en andere partijen werken sinds 2010 samen onder de vlag 'Laat ze niet verzuipen!' (LZNVZ) met als doel het alcoholgebruik onder jongeren te beperken. De aanpak kenmerkt zich door een integrale benadering. Vanuit dit gremium is een format voor het PHA opgesteld wat de Zeeuwse gemeenten kunnen gebruiken voor het opmaken van hun lokale plan. Als basis is het landelijke PHA-format 3.0 van het Trimbos-instituut gebruikt. De Zeeuwse invulling hiervan is tot stand gekomen met een afvaardiging van gemeentebesturen vanuit de domeinen veiligheid, handhaving en welzijn.

Omdat de gemeente Tholen voor handhaving is aangesloten bij de West-Brabantse gemeenten (Bergen op Zoom, Woensdrecht en Steenbergen) is voor het PHA-gebruik gemaakt van zowel het Zeeuwse format als van het Brabantse Wal format.

De Alcoholwet kent meerdere belangen zoals economische belangen, openbare orde en veiligheid en volksgezondheid.

Het belang volksgezondheid is met name gericht op de bescherming tegen de schadelijke effecten die alcohol kan hebben. Hier zit de koppeling met het Regionaal kader gezondheidsbeleid Oosterschelderegio (2022 - 2025).

Het PHA focust zich op het gemeentelijke terrein waar alcoholpreventie en handhaving van de Alcoholwet samenkomen en elkaar kunnen versterken.

2. Uitgangspunten

Integrale aanpak

De kern van effectief alcoholbeleid ligt in de samenhang tussen een drietal beleidspijlers: regelgeving, handhaving en educatie. Deze pijlers staan gedeeltelijk op zichzelf maar gedeeltelijk overlappen ze elkaar. Juist in de overlap zie je het integrale preventiebeleid terug. Alcoholgebruik en problemen door alcoholgebruik zijn altijd een resultaat van een combinatie van factoren. De persoon, zijn sociale omgeving, de beschikbaarheid van alcohol en het overheidsbeleid vormen samen een systeem, dat uiteindelijk het gedrag van de gebruiker bepaalt. Alcoholpreventie moet niet alleen op het individu gericht zijn, maar ook op de sociale omgeving. Onder andere scholen, sportverenigingen, ouders en alcoholverstrekkers moeten in de aanpak betrokken worden.

Naast het inzetten op de drie pijlers is het belangrijk om adequaat te kunnen reageren op problemen bij alcoholgebruikers. Het is belangrijk aandacht te hebben voor het vroegtijdig herkennen van alcoholproblemen en aanvullend daarop de juiste ondersteuning en advisering te bieden.

Wettelijk kader

In diverse Nederlandse wetten zijn taken vastgelegd, die raakvlakken hebben met alcoholbeleid. Gemeenten zijn bijvoorbeeld vanuit de Wet Publieke Gezondheid (WPG) onder meer verantwoordelijk voor het lokale gezondheidsbeleid, de jeugdgezondheidszorg en gezondheidsbevordering. Dit legitimeert preventief alcoholbeleid. Ook in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), en de Jeugdwet zijn taken vastgelegd die raakvlakken hebben met alcoholbeleid: voorkomen van problemen, tijdig signaleren van problemen en vroegtijdige inzet van zorg en hulp om zwaardere vormen van maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp te voorkomen.

Daarnaast vormt de Alcoholwet een belangrijk wettelijk kader voor preventief lokaal alcoholbeleid.

De Alcoholwet bepaalt in artikel 43a dat de gemeenteraad elke vier jaar, gelijktijdig met de vaststelling van de lokale nota gezondheidsbeleid een preventie- en handavingsplan alcohol vaststelt.

In 2016 is de Drank- en Horecawet geëvalueerd (Kamerbrief 16 december 2016). Hieruit blijkt dat we in Nederland op de goede weg zijn, maar we er nog niet zijn. Er zijn steeds meer Nederlanders die het normaal vinden dat jongeren niet roken en drinken voor hun 18e en meer ouders en kinderen maken de NIX afspraak. Er is echter nog steeds een grote groep jongeren die start met drinken voor hun 18e jaar. Ook vindt het grootste deel van de totale alcoholconsumptie door drinkende jongeren (13-23 jaar) plaats in de thuissituatie.

Het is daarom belangrijk dat ouders en meerderjarige vrienden van de jeugd zich beter gaan houden aan de norm NIX18. Vanuit de overheid zijn verschillende campagnes waarbij nog meer wordt ingezet op de rol van ouders en bewustwording over de schadelijkheid van alcohol.

Nationaal preventieakkoord

Dit Preventie- en Handavingsplan Alcohol 2022-2025 staat niet op zichzelf. Het vloeit onder meer voort uit het Nationaal Preventieakkoord (november 2018) dat een uitgebreid pakket aan maatregelen omvat voor het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Met dit plan wordt het alcoholmatigingsbeleid operationeel vormgegeven en voldoet de gemeente tevens aan de wettelijke eisen die zijn vastgelegd in de Alcoholwet. Het

PHA is in verbinding met ons Gemeentelijk Gezondheidsbeleid en preventie akkoord opgesteld.

3. Doelstellingen preventie en handhaving

Het regionaal kader gezondheidsbeleid Oosterschelderegio¹ kent drie pijlers. Integraal beleid, Positieve gezondheid en het bestrijden van achterliggende problematiek. Met name op het laatste punt wordt de aansluiting gevonden met het project laat ze niet verzuipen (LZNVZ).

Het doel van LZNVZ is het voorkomen en terugdringen van alcoholgebruik onder alle jongeren en jongvolwassenen tot 24 jaar. Jongeren en jongvolwassenen en ouderen die extra aandacht nodig hebben om dit doel te bereiken, krijgen die extra aandacht. Daarnaast willen we dat alle alcoholverkopers en -verstrekkers zich aan de wet houden: niet verkopen of schenken aan jongeren onder de 18 jaar en niet doorschenken aan mensen die al te veel gedronken hebben. Omdat grenzen stellen en bewaken niet los staan van normbesef en publiek draagvlak, nemen we ook op die gebieden maatregelen.

Er wordt onderscheid gemaakt ten aanzien van de doelstellingen. Er zijn hoofddoelstellingen, inhoudelijke doelstellingen en procesdoelstellingen opgesteld.

1. Het tegengaan en terugdringen van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar.
2. Het tegengaan van risicovol alcoholgebruik door jongeren van 18 tot en met 23 jaar.

5

- Achterliggende problematiek: de negatieve gevolgen van alcoholgebruik op de gezondheid vermijden en beperken. Uit onderzoek van Expertisecentrum Alcohol (2020) blijkt dat de risico's voor jongeren en jongvolwassenen groter zijn dan die voor volwassenen. De acute gevolgen zijn ernstiger en drinken op jonge leeftijd heeft gevolgen voor de lange termijn.

- Openbare orde: het voorkomen en beperken van schade en overlast als gevolg van alcoholverstrekking en -gebruik. Het algehele doel van toezicht en handhaving is het realiseren van normconform gedrag, ofwel dat de gestelde regels en voorschriften worden nageleefd.

- Betrokkenheid: Zowel ouders/verzorgers, als Gemeente zijn zichtbaar en versterken elkaar in de aanpak.

In het beleidsplan is opgenomen dat we het volgende willen bereiken:

Sinds juli 2014 wordt er tussen de gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht, Steenbergen en Tholen door middel van een boa-pool DHW samengewerkt om invulling te geven aan de handhavingstaak (de feitelijke uitvoering van de controles is ondergebracht bij MB-ALL de partij die de Alcoholwet-controleurs levert). De samenwerkingsafspraken tussen de gemeenten zijn formeel vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO).

Daarnaast is tussen de gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie een samenwerkingsconvenant afgesloten, zodat de boa's bevoegd zijn op te treden op elkaars grondgebied. Elk jaar vindt er in het eerste kwartaal een evaluatie plaats binnen de DHW-pool

¹ Regionaal kader gezondheidsbeleid Oosterschelderegio, vastgesteld d.d. 11 oktober 2018

over het voorgaande jaar. De samenwerking tussen de vier gemeenten onderling en tussen de gemeenten en MB-ALL verloopt goed.

In 2020 en 2021 heeft er vanwege corona geen evaluatie plaatsgevonden.

4. Uitvoering preventie-activiteiten

De gemeenten in Zeeland bundelen hun krachten om het alcoholgebruik onder jongeren te beperken in de Zeeuwse campagne Laat Ze Niet Verzuipen. Doel van de campagne is de inwoners van Zeeland bewust te maken van de risico's van (overmatig) alcoholgebruik. Tevens is de insteek de inwoners actief te betrekken bij activiteiten om het alcoholgebruik onder jongeren te beperken. Het project zet in op zowel preventie als handhaving.

In juli 2017 is het Plan van Aanpak² van de Zeeuwse campagne Laat ze niet Verzuipen vastgesteld door de stuurgroep.

Dit plan van aanpak behelst een periode van 6 jaar (2017-2022). Hierin worden de uitgangspunten en kaders voor het te voeren beleid voor deze periode vastgelegd.

Vanwege aan verandering onderhevige trends en ontwikkelingen zal er een 2-jaarlijks uitvoeringsprogramma worden gemaakt.

Lokale preventieve inzet op het gebruik van alcohol vindt verder plaats op scholen, in samenwerking met het onderwijs. Daarnaast zetten we in op preventie van alcohol en drugs tijdens straatcontact en tijdens activiteiten in het uitgaansgebied. Ook worden informatieavonden/cursussen voor ouders over opvoeden en opgroeien georganiseerd waaraan aandacht voor alcoholgebruik bij jongeren gekoppeld wordt.

6

In het nieuwe Preventie Akkoord 'Lekker in je vel in de Gemeente Tholen' wordt ook als doelstelling opgenomen om het alcoholgebruik onder jongeren te voorkomen en te verminderen. Hierin werken inwoners en diverse partijen samen om een plan van aanpak te maken.

5. Uitvoering handhavingsactiviteiten

In de door de gemeenteraden van de Brabantse Wal en Tholen vastgestelde nota's 'Integrale Handhaving'³ zijn de kaders en uitgangspunten van het integrale handhavingsbeleid vastgesteld. Daarnaast is er op 21 juni 2021 het VTH-beleid Zeeland 2021 vastgesteld. Dit beleid is gezamenlijk met Zeeuwse overheden vastgesteld.

Onderdeel van het handhavingsbeleid is het uitvoeringsprogramma Handhaving. Dit programma – dat jaarlijks wordt vastgesteld – beschrijft de organisatie en beschikbare capaciteit en programmering van toezicht en handhaving voor o.a. openbare orde en veiligheid (APV) en bijzondere wetten waaronder de Alcoholwet.⁴

Indien er overtredingen in het kader van de Alcoholwet worden geconstateerd wordt er gesanctioneerd middels het Alcohol- en horecasanctiebeleid van de gemeente Tholen.⁵ Dit beleid beschrijft de aanpak van overtredingen bij alcoholverstrekkers en is gebaseerd op het districtelijke alcohol- en horecasanctiebeleid van de Markiezaten (districtelijk beleid) dat is overgenomen van de Brabantse werkgroep Drank- en Horecawet. Een onderdeel van dit

² LZNZV Plan van Aanpak 2017-2022, vastgesteld juli 2017 door stuurgroep LZNZV

³ Uitvoeringsnota integrale handhaving Tholen 2010-2014, vastgesteld d.d. 23 februari 2010

⁴ Handhavingsuitvoeringsprogramma gemeente Tholen 2021, vastgesteld d.d. 9 maart 2021

⁵ Alcohol- en horecasanctiebeleid gemeente Tholen, vastgesteld d.d. 8 oktober 2013

beleidsstuk is een risicoanalyse en de sanctietabel op basis waarvan handhavingsmiddelen worden ingezet. Het Alcohol- en Horecasanctiebeleid dient nog wel binnen de overgangperiode van twee jaar geactualiseerd te worden aan de hand van de nieuwe Alcoholwet.

In bijlage 1 is een overzicht gegeven van de handhavingscijfers van 2019. Vanwege corona zijn er geen valide cijfers van de jaren 2020 en 2021 beschikbaar. Derhalve wordt er in dit plan een verwijzing gemaakt naar de handhavingscijfers van 2019.

6. Resultaten

Het effect van het toezicht en de handhaving op de naleving van de leeftijdsgrens wordt gemeten door het uitvoeren van een nalevingsonderzoek. Dit onderzoek wordt een keer per twee jaar uitgevoerd. Het laatste naleefonderzoek is in 2018 uitgevoerd.

Tholen.

Bronnenlijst:

Alcohol- en horecasanctiebeleid gemeente Tholen, vastgesteld d.d. 8 oktober 2013

Alcoholwet

Handhavingsuitvoeringsprogramma gemeente Tholen 2021, vastgesteld d.d. 9 maart 2021

LZNVZ-format Preventie- en Handhandhavingsplan Alcohol, vastgesteld d.d. 17 juli 2017

LZNVZ Plan van Aanpak 2017 – 2022, vastgesteld d.d. 1 november 2017

Regionaal kader gezondheidsbeleid Oosterschelderegio, vastgesteld d.d. 4 oktober 2017

Uitvoeringsplan Preventie en Handhaving Alcohol Brabantse Wal 2018 – 2021, vastgesteld d.d. 13 juni 2018

Uitvoeringsnota integrale handhaving Tholen 2010-2014, vastgesteld d.d. 23 februari 2010

Bijlage 1

Handhavingscijfers 2019 gemeente Tholen, BOA-Pool Drank- en horecawet (sinds 1 juli Alcoholwet)

Controles DHW-pool gemeente Tholen					
Soort	Tholen				
	2019	2018	2017	2016	2015
Cafés/reguliere horeca	11	27	19	18	24
Sportkantines/paracommercie	2	6	9	18	16
Evenementen	12	11	11	14	2
Supermarkten en slijterijen	13	9	8	5	15
Restaurants/hotels/cafetaria's	22	9	15	8	12
Overig	0	0	1	0	n.v.t.
Totaal	60	62	63	63	69

Overtredingen DHW-gemeente Tholen					
Soort	Tholen				
	2019	2018	2017	2016	2015
Schenken of verkopen < 18 /geen ID check	0	0	2	4	3
Schenken/verkopen zonder vergunning/verbod	3	3	2	3	3
Geen leidinggevende	1	0	5	1	0
Sluitingstijden	0	1	1	3	0
Inrichtingseisen/indeling conform vereisten	0	0	1	2	0
Overig	7	3	0	1	1
Totaal	11	7	11	14	7

Inzet handhavingsinstrumenten gemeente Tholen					
Soort	Tholen				
	2019	2018	2017	2016	2015
(Schriftelijke) waarschuwing	11	7	9	13	6
Persoonlijk gesprek	0	0	2	1	2
Legalisatie	0	3	0	0	0
(Voornemen) bestuurlijke boete €1.360 of €1.020	0	0	2	1	0

Last onder dwangsom	0	0	0	0	0
(Voornemen) sluiting, al dan niet tijdelijk	0	0	0	0	0
Halt-afdoening minderjarige	0	0	0	0	0
Proces-verbaal minderjarige	0	0	0	0	0
In behandeling	0	0	0	0	0
Totaal	11	10	13	15	8